

MÁLGAGN FYRI SOSIALISTISKT UNGMANNAFELAG

Blaðstjóri: Ólavur Christiansen

Tíðindi frá

Føroyskum sosialistiskum ungdómi

Sosialistisk ungmanna-felagskapurin í Føroyum er nú farin at vaksa. Afturat Sosialistiska Ungmannafelagnum í Havn er nú eisini eitt Sosialistisk Ungmannafelag stovnað á Tvøroyri, og í Klaksvík hava teir nú í umbúna eisini at stovna eitt Sosialistisk Ungmannafelag.

Onki nærri samarbeiði er enn upptikið felaganna millum, men væntandi verður tað skjótt. Aðalstjórn skal eisini veljast fyrri tann sosialistiska ungmanna-felagsskapin í Føroyum.

Bláðið Bergmál

Tá Sosialistisk Ungmannafelag í Havn varð stovnað fekk tað eina síðu í **SOSIALINUM** til málgagn sitt Bergmál, og seinni fingi vit so tverr síður.

Bert Sosialistiska Ungmannafelagið í Havn hevur higartil havt bláðið, men nú skal bláðið eisini gerast málgagn hjá SU á Tvøroyri og SU í Klaksvík.

Afrat tí eina blaðstjóranum, ið nú er, koma sostatt tveir afrat.

Annars skulu vit upplýsa, at vit umhuga at fara at geva út Bergmál í ljósprenti, soleiðis sum Framin, Fjøltnir og Froskmannatíðindi koma út.

Um alt gongur sum ætlað, kemur bláðið út í hesum líki í summar.

Meginfelagið hjá politisku ungmanna- felogunum

Í summar varð meginfelag stovnað fyrri tey politisku ungmanna-felagini: Oyggjafra, Sosialistisk Ungmannafelag, Unga Tjóðveldið og Fram. Ætlanin við hesum var at øll tey politisku ungmanna-felagini skulu samarbeiða við málum av felags áhuga. Men enn hevur livið og onki verið gjørt.

Av málum, sum vit kundir arbeitt saman um, eru t.d. ker-

ingaviðurskifti, at reisa kerlinga-felagið í Havn aftur á fótur, ungdomshús, at virka fyrri at seta valrættaraldurin niður á 19 ella 20 ár.

Tjóðskaparstodan

Arnars skulu vit upplýsa, at eitt samt Sosialistisk Ungmannafelag í Havn stendur aftan fyrri tjóðskaparstoduna, soleiðis sum hon varð viðgjord í seinasta Bergmál frá 11. februar, og vit venta eisini, at ungu sosialistarnir á Tvøroyri og í Klaksvík gera tað sama.

Úr sosialistiska skaldaheiminum

Sagan Rakul er skrivað av Rasmus Rasmussen, sala. Rasmus Rasmussen sat eina tíð sum tingmaður sjálfstýrisflokksins á tingi; men Rasmus var sosialistur, og kemur hetta serliga greitt fram í søgu hansara Rakul.

Rasmus var ein moderatur sjálfstýrismaður; men hana sá tann tjóðskaparliga spurningin út frá eizum sosialistiskum sjónarmiði, og hann tosaði heitt fyrri sosialistiskari sameining. Í søguni Rakul leir Rasmus okkum siggja bert eitt lítið brot úr stóðini hjá arbeiðarafjöldini innan kapitalistiska samfelagið.

(Framhald)

III

Summarið leið, og heystið kom. Skipini komu aftur frá Íslandi, og nú byrjaði í bygðunum eitt nýtt liv. Lystur og leikur, dansur hvort sunnukvöld og ofta mitt í vikuni við. Tað unga fólkíð ferðaðist um landið hvort til annars at halda gleim og stuttleika. Nú skuldi njótast fyrri sleipið og stríðið í summ-ar. Pætur gjordi eins og hinir; men tað var alt so vónleyst fyrri honum

síðt á tað Rakul og hann vóru til saman, og hon legði sitt hovar kinandi móti brósti hennara, og hann tók teir kossir, hon gav; sjálvst tað var hann vónleysur og kendi ikki gleði við tað, mangur rikmaður hevði givið sína ogn fyrri at átt. Hann droymdi best, tá ið hann var einsamallur; Rakul var meira verd fyrri honum, tá ið hann ikki hevði hana so nær. Tá ið hann aftan á eina slíka nátt kom heim aftur í veggjakroysuna, hvar regnið hevði bloytt roystvugólvið til eitt evjudiki, og hvar seingjarklæðini vóru slavin av veggjavætu, tá søkk hvør vón so langt niður, at hann leingi lá vakandi og kendi seg so tóman, so heilatóman, inn-til so umsiðir dreyrnarnir vitjaðu hann aftur, og tankarnir byrjaðu at ganga í hinum litla kringinum.

Tað var úti við, at fólk ikki hildu Pætur vera rættskafnan, sum hann var í vetur, og stundum gingu tankarnir so titt í kringinum, at hann rættuliga var í vanda við at fáa teir til at gevast. Hevði eg verið rikur, so skuldi livið verið ljótt! — so sá hann hina stóru peningargrúvna,

so tað rætt rodnadi fyrri eygunum á honum, so Rakul og hann í teim um nýggju húsum; men so brast alt í vónleysu og byrjaði aftur; hevði eg verið rikur...!

Sum veturin leið, kólnaði tað eisini meira og meira út millum Rakul og Pætur. Rakul var fyrin og heitblóðug, so hon kravdi heitan kærleik, hann, hon eisini fyrr hevði funnið hjá Pæturi, men nú! — nú var hann stírdur sum veggjakroysa hansara, tá ið øskukalt var.

Tá ið várið kom, visti hvørki teirra, antin tað var nakað ella einki millum teirra, og við tí sliki fór Pætur til skips. Hann fór, tó at hann mangar ferðir hevði roknad út, at tað var nyttuleyst. Skuldn bleiv ongantíð afturgoldin við tí, hann veiddi sum maður, og til skipara hugsaði hann ikki um at læra. Nei, hann var skaptur til at vera við undirlutan. Men hann fór tó, og skuldi hann greitt frá, hvi tað var, so mundi tað mest verið tí, at úti á havinum var tað besta staðið, hann visti sær til at vera og droyma. Pætur var raskur drongur og gjordi alt sum av handa hógvi, so tað var sjáldan, at nakar talaði honum øvugt orð.

Ein var tað, sum gleiddist við, at Pætur trælkaðist, og tað var Osvaldur keypmaður; ikki tí at hann vildi Pætur illa, langt frá, men hann hevði langt síðani sett sitt roknstykki upp viðvíkjandi Rakul, og tað sýndist at skula ganga eftir vild hansara, so hann var óður, um hann ikki smíðaði, meðan jarnið var heitt. Hvor visti, um ikki Pæt-

ur av einumhvørjum tilfelli kundir vakna og slita trælbandini av hondunum á sær — fólkaupplýsingurin trongdi seg jú fram — og so var alt tapt. Osvaldur var ikki órættvisur, tá ið alt gekk honum eftir vild. Nei, hann var vælgerandi maður, segðist. Tað var eisini hansara sanna ætlan, at Pætur skuldi verða væl hildin, tá ið hann, Osvaldur, hevði fingið tað, ið hann vildi hava.

IV

Eitt kvöldið tíðliga á sumrinum vóru fiskifólkini komin í krambúðina at fáa sær lön fyrri dagsgerðina. Genturnar máttu biða, tí konurnar skuldu keypa. Krambúðin var full av fólki, so krambasveinarir høvdu nóg mikið at gera við at flýggja út, meðan keypmaðurin fekk fólkini lónina.

Rakul stóð uttast við dyrnar, og hon trokkaði seg ikki framat; tí varð hon seinast. Hinar fóru sín veg, tá ið tær høvdu fingið lónina, so til síðst vóru bara hon og tær aðrar eftir inni. Tá ið tær hava fingið lónina, sigur keypmaðurin ljóðliga við hana, um hon ikki vil stóga, tað eru eini orindir, hon skal hava heim til pápa sín, hon kann ganga inn á kantórið.

Tað er afturlatingartíð, so sveinarir bugvast at fara. Hinar báðar genturnar, ið inni eru, blinkstra til hvorja aðra. Tær hava báðar verið á kantórinum í síni tíð, og tær vita, hvat tað vil siga. — Men harra gud! einaferð skal vera fyrstu ferð; tær hava einki at kæra seg um — og skuldi tað vitað illa við, ja, so var Osvaldur keypmaður ikki tann maður, sum nýtist at spara nakrar krónur, fyrri at alt kundi ganga sum ljóðligast.

Rakul var ikki rædd, men hon varnaðist fyrri at fara; tó fór hon, tá ið hon sá, at báðar hinar genturnar vóru standandi og lóstu at vilja keypa, tó at krambasveinarir nú vóru farnir. Tá ið Rakul var innfarnin, fóru tær báðar á dyr, og hon ansaði ikki, at keypmaðurin stongdi úthurðina eftir teimum.

Tað hevði verið ein kovándi heitur summarsdagur, ein av teimum, sum eru sjáldsamir her á landi; og tað var klumrut enn um kvöldið. Lotið var flótt, mjúkliga streyk tað fram eftir sjónum; tó var mest blíkalog; luftin kendist tjúkk fyrri andanum.

Niðri fyrri stóðni lá ein æðuflokkur; mesti parturin var æður, fáir blikar. Tær stákaðust við at kava niður á botn, tó at her ikki var nógvat at vinna til føðslu. Ein sera stórur blikur hevði leingi vist sína goðsku móti einari æðu við at svimja fram móti liðini á henni og leggja nev sitt tvørtur um bakið á henni frammi við halsin. Tað var eyðvitað, hvat ið hann vildi; men hon vildi ikki víta av honum, tí hon var góð við ein annan blik, sum ikki var her í kvöld. Hesin prúði blikurin gjordist tó meira og meira næskur og royndi, alt, hvat hann kundi, at fáa hana burtur frá hinum; tí so visti hann, at hann vildi sígra vegna sína makt. Tað eydnaðist at endanum. Æðan royndi, alt tað hon orkaði, at snyrra ymsar vegir og soleiðis sleppa sær aftur í flokkin, men tað bar ikki til. So var einki at gera uttan at svimja undan. Ut eftir vágunum gekk tað; streymurin stóð frá bringuni og spjaddist til báðar síður; men blikurin var í hølunum á henni. Fleiri ferðir rendi hann nevið so djúpt í herðarnar á henni, at hon var nær við at dána. Hon kavaði, men hann var í vörinum, tá ið hon kom undan aftur. Tá kendi hon, at mátturin minkaði, og hon hevði ivaleyst verið at givist, um ikki júst í sama bili eitt stórt svart hevði skorið seg innimillum, og eitt so ómátligt bums komið niður fyrri nevið á blikinum.

Tað stóra svarta var ein trolari, sum kom inn á vágin og kastaði akker. Hann kom við mannskapinum á einum føroyskum fiskiskipi, hann hevði funnið rekandi næstan sokkið úti á havinum. Eitt annað skip hevði um náttina runnið á tað og var síðani rýmt sín veg.

Tað burturgingna skipið var júst tað, sum Pætur var við. Tá ið mennirir vóru komnir á land, skuldu teir mæta fyrri sýslumanninum sum skjótast; men boð skuldi fara til Osvald keypmann fyrst, og tað kom niður á Pætur at fara við boðunum. Tá ið hann kom heim at krambúðini hjá Osvaldi, sá hann, at kjallarahurðin var opin, so keypmaðurin mátti vera her, tó at klokkan var yvir ellivu. Hann tóktist eisini at hoyra nakað og gekk til dyrnar; har var stongt. Var tað ikki eitt, ið rópti? Jú, nú rópti tað hvøllari: »Lat meg vera, sigi eg!«

(Framhald á 7. síðu)

Sosialistiskt sinnað ungfólk!

GERIST LIMUR Í SOSIALISTISKA UNGMANNAFELAGNUM!

SOSIALISTISKA UNGMANNAFELAGIÐ YNSKIR AT GERAST SAMEININGARFELAG ALLRA FØROYSKRA SOSIALISTA!

ALDURSMARK LIMANNA: 15—35 ÁR.

Nú er hályttannað ár síðani Sosialistisk Ungmannafelag í Havn varð stovnað. Felagið hevur nú 90 limir, og meira enn helvtin av hesum limum hava valrættaraldur.

Tann, ið ynskir at gerast limur í Sosialistiska Ungmannafelagnum, kann útfylla henda seðil og senda hann til:

Sosialistiskt Ungmannafelag

box 76 — Tórshavn

Navn:

Bústaður:

Starv:

Ynskir at gerast limur í SU